

EVENTYRSKOGENE RUNDT SMÅVANNSBU

MARKA PÅ SITT BESTE

NATURVERNFORBUNDET
I OSLO OG AKERSHUS (NOA)

VELKOMMEN TIL EVENTYRSKOGENE

Denne brosjyren kan du bruke til å finne en eller flere av 6 "poster". Postene er ikke poster i orienteringssammenheng, men umerkede områder som illustrerer kjennetegnene for hva uberørt natur er. Veiviser finnes på utbrettkartet på side 12, og inne i brosjyren finner du beskrivelse av hver enkelt post. Tanken bak dette prosjektet er å få deg og flest mulig andre ut i Marka for å bli kjent med eventyrskogene.

Hva er en eventyrskog? Med eventyrskog mener vi i Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) spesielt opplevelsesrik skog, som regel er det en gammel, naturlig skog med stor variasjon i trærnes alder og skogens struktur, der skogen byr både på det som tidligere var vanlig skog, men også på spesielle opplevelser og kvaliteter.

NOA ønsker at fremtidige generasjoner skal lære seg verdien av hva som finnes i skogen. Det er forholdsvis lett å komme seg frem til postene, slik at også barnefamilier kan komme ut i skogen. Vi tror du vil få en fin opplevelse og en forståelse av hvor viktig det er å ta vare på Oslomarkas siste eventyrskog.

"Det er blant Oslos beste kvaliteter at naturen ligger tett inn på byen og er tilgjengelig for alle. Det gir naturopplevelser for mange. Disse opplevelsene har også kommende generasjoner rett å oppleve, derfor er det viktig å lage gode rammer for hvordan marka skal forvaltes."

Jens Stoltenberg,
Akers Avis Groruddalen, 2007

INNHOOLD

Velkommen til eventyrskogene	2
Kom følg oss	3
Kjekstadmarka venter på deg	3
Eventyrskog - de beste markaopplevelsene	4
Kjennetegn for eventyrskog	5
Eventyrskogene rundt Småvannsbu	8
"Poster" rundt Småvannsbu	10
Oversiktskart med tegnforklaring	12
Forvaltningen av Oslomarka	14
NOAs marka-arbeid	14

Eventyrskogene rundt Småvannsbu

Utgiver:
Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA)
Maridalsveien 120, 0461 Oslo
Telefon: 22 38 35 20 (man. og ons. 13-16)
E-post: noa@noa.no www.noa.no

Ansvarlig redaktør: Gjermund Andersen
Redaksjon: Helen Svensson

ISBN: 978 82 90895 35 3
Opplag: 1000

Takk til Sparebankstiftelsen DnB NOR som har muliggjort denne brosjyren økonomisk.

Sparebankstiftelsen
DnB NOR

NATURVERNFORBUNDET
I OSLO OG AKERSHUS (NOA)

Brosjyren blir trykket på resirkulert papir. Produktet du nå holder i hånden er dermed så miljøvennlig vi kan klare å lage det. Trykk: bk grafisk 2011

KOM FØLG OSS...

...inn over dype, grønne mosematter, over koller med kronglefu og tiurmøkk på stien, under skjørtegraner og eldgamle osper bærer det, innover – i eventyrriket. Skogen veksler, langs myrkanten står kraggskogen tett, avbrutt av noen malmfuuer som tålte å "bli våte på beina". Nede i ei frodig li møter vi storskogen, kjempegraner som har funnet sitt drømmested.

Vi trodde vi visste hva skog var, men det var før vi fikk øynene opp, før vi så at all "skog" ikke er skog, slik skogen framstår i vår bevissthet. Det er stor forskjell på skog, på skogen slik naturen stiller den, og slik vi mennesker gjør. Det er stor forskjell på skogen slik vi stelte den før, og slik vi stiller den nå. Og på hvor velegnet ulike skoger er til å vekke fantasien og gi gode stemninger og opplevelser.

Stort sett er skogene i ferd med å bli kjedeligere og mindre varierte, som følge av mer industrielt skogbruk. Det blir mindre rom for fantasien. Kunne Asbjørnsen greid å gå seg bort en

Foto: Olemund Andersen

sommernatt på Krokskogen i vår tid? Ville Kittelsen funnet inspirasjon til sine eventyrtegninger? Hvor i Marka kan vi ennå søke skogmystikken og opplevelsen av eventyr? Hvor er de myke, grønne mosematterne, kronglefuene og skjørtegrana, hvor er gammelskogen, ja hvor er i det hele tatt Markas siste eventyrskoger?

Det meste av de spennende skogene som var i Marka før krigen, er forvandlet fra å være lysåpne, lettgatte, varierte og spennende skoger, til å bli et "håndgripelig og beregnelig industrielt apparat, hvis produkter stadig forbedres og forøkes." Skogen er gjort tettere, alt dens rom er fylt opp med like gamle, like store trær som hogges, plantes, ryddes, tynnes og hogges på nytt samtidig over store arealer. Resultatet etter 60 år med industriskogbruk er at rundt 85% av skogen i Marka er omformet til ensaldrete, kjedelige og biologisk fattige ansamlinger av grantrær, av samme alder og med jevn innbyrdes avstand. NOA ser at utviklingen fortsetter: 95% av alle hogstene i Marka fører til enda mer industriskog.

NOAs registrering av eventyrskogene er ment som et hjelpemiddel for å finne fram til de gjenværende uberørte og naturlige områdene i Oslomarka, og for å bidra til en bevisstgjøring om naturkvalitetens betydning for friluftsliv og naturopplevelse. Vi ønsker å vise hvilke opplevelseskvaliteter skogen har og vekke lysten til å gå på oppdagerferd i Oslomarka. I Marka er det noe for enhver: Her er "nyheter" for de fleste, både den erfarne Markatraveren, og for dem som tar sine første turer i Marka. Barnefamilien finner områder innen rimelig rekkevidde, mens milslukeren kan farte rundt i Markas indre.

KJEKSTAD MARKA VENTER PÅ DEG!

Langs kraftlinjen mellom Blåfjellhytta i øst og Dikemark i nord ligger flere eventyrskoger på rekke og rad som perler på en snor. De er lett tilgjengelige sommer som vinter. Ta gjerne en tur utenom blåmerkede stier og gå på oppdagelsesferd i opplevelsesrik natur. Selv om vi har avsluttet det systematiske arbeidet med å registrering av eventyrskoger, vil vi fort sette og registrere nye eventyrskoger når vi får tips. Så nøl ikke med å dele din eventyrskog med oss! Send gjerne en kartskisse eller et par ord. Vis oss din eventyrskog!

OSLOMARKA

ADKOMST TIL SMÅVANNSSBU

Det er mulig å parkere ved Dikemark og følge blå og rød merkede stier. Toget stopper ved Hallenskog og det er parkeringsmuligheter ved Blåfjellhytta.

EVENTYRSKOG – DE BESTE MARKAOPPLEVELSENE

Det vi kaller en eventyrskog er et skogområde med utpreget høy opplevelsesverdi. Begrepet er subjektivt, avhengig av hvilke assosiasjoner vi har til ord som "skog", "opplevelse" og "eventyr". Skal vi registrere områder med verdi for friluftslivet, må vi akseptere at følelser og identitet er viktige elementer for kvalitetsvurderingen. Likevel tror vi det finnes elementer av felles forståelse, basert på den enkeltes opplevelser i Marka, og som en del av en felles kulturell oppfatning om friluftslivet og Marka. Vi tror at alle som oppsøker eventyrskogene vil være enige om at det er noe eget ved dem. De skiller seg gjerne tydelig ut fra omkringliggende områder fordi de har mye gammel skog og stor variasjon.

Når skogen blir gammel, blir den ofte mer åpen, og da slipper mer lys inn. Noen steder er det dannet åpninger uten trær, eller bare med små trær, andre steder står skogen stor og tykk. Sammen med variasjon i terrenget, som for eksempel søkk, små daler og kanskje en myr eller bekk, gir skogen et godt grunnlag for variasjon i den naturlige "romstørrelsen". Dette kan kanskje sees på som kjernen av kjennetegnene på en eventyrskog. Noen steder kan du se langt inn i skogen, andre steder vekkes nysgjerrigheten av ting du bare kan ane bak et kratt.

Foto: Helen Svensson

KJENNETEGN FOR EVENTYRSKOG

1. GAMMEL, LITE PÅVIRKET SKOG

(Grove trær, "kjemper", "majesteter", "gammelskog")

Det første kjennetegnet på en eventyrskog er at den er en naturlig skog med mange gamle trær.

Alderen på skogen er lettest å se på barken. Glatt bark betyr hurtig diametervekst (ungdom), mens grov, skorpete bark forteller om eldre trær. Størrelsen på et tre er ikke nødvendigvis i samsvar med alderen. Et undertrykket tre med 15 cm tverrmål kan være eldre enn et stort tre som har hatt fri bane og hurtig vekst.

Selv om plantet ungskog virker grønn på avstand, har det foregått en enorm forvandling fra den opprinnelige skogen: Fra en skog med stor variasjon i størrelsen, avstanden mellom og utformingen av trærne, til en ensformig, ensaldret planteskog. Trærne er like gamle, står i omtrent lik innbyrdes avstand og hogges før skogen rekker å få et visuelt særpreg eller utvikle andre særlige opplevelsesverdier. Derfor leter vi etter eldre skoger, som ikke tidligere er behandlet med flatehogst.

2. UBERØRT OG NATURLIG

("naturskog", "urskogpreget", "opprinnelig")

Friluftsfolk ønsker at landskapet skal være preget av natur. Uberørthet i skogen framstår som en dyp kontrast til byen og det menneskeformede landskapet. Elementene i et naturlig miljø opptrer gjerne som et harmonisk hele. Folks reaksjoner mot hogst og inngrep er et uttrykk for ønsket om å kunne få oppleve skognaturens mer uberørte eller naturlige preg.

Kjennetegn på naturlig skog er blant annet en variert alderssammensetning, en del døde trær (stående eller liggende, gadd eller læger), og et rikt lyng- og busksjikt.

3. VARIASJON OG MANGFOLD

(Rikt/artsrikt, mangfoldighet av arter, sammensatt skog, flersjiktet og fleraldret skog)

Våre sanser vekkes av kontraster i skogen og langs stien vi går på.

GAMMEL, LITE PÅVIRKET SKOG

Foto: Helen Svensson

UBERØRT OG NATURLIG

Foto: Helen Svensson

VARIASJON OG MANGFOLD

Foto: Helen Svensson

Variasjon i treslag, tetthet og trestørrelse bidrar sterkt til hvordan skogen oppleves, og hvordan skogen former ulike "rom". Mangfold i undervegetasjonen, topografi og landskap er også viktig. Slik sett kan en ren granskog være svært variert, dersom trærne er av ulik alder og størrelse.

4. VILT

("Bjønnelende"/"gaupelende", brattelende, stupbratt, dramatisk, spennende, "vilt", vide utsyn, rundskue) Bratt og dramatisk terreng. Stup og rasmark. Ujevnt lende med dype søkk og bratte åser. Store spenn i berggrunnen skaper spenning. På toppen av brattelende er det ofte fin utsikt.

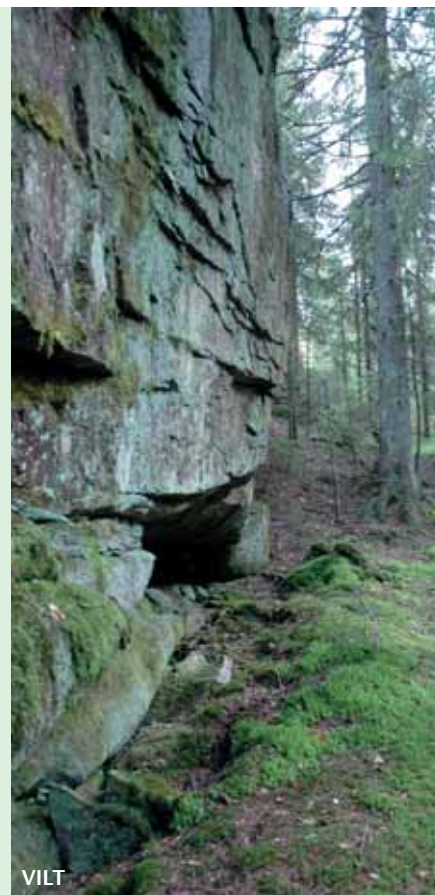
5. ROMOPPLEVELSE

(Lukkede skogrom, glenner, lysninger i skogen, tykninger, skogomkransede åpninger (myrer og tjern) i skogen) Følelsen av å gå inn i skogen, å gå mellom trærne gir en viktig innfallspport til opplevelsen. Når vi går på en sti, er vi inne i et "rom", med et gulv

av jord og stein, barnåler, mose og lyng. Trær og busker utgjør vegger og tak. Rommet veksler tydelig etter hvert som vi beveger oss i skogen. Det åpner og lukker seg for oss, og spenning oppstår når vi bare kan ane hva som befinner seg bak neste sving. Noen stier går oppe på åser og rygger som gir oss utsikt over landskapsrommene. Myrer og sjøer gir mulighet for oversyn, i tillegg til at lysforholdene endres. Romfølelsen kan være i stor og liten skala, fra vidstrakte landskapsrom til rommet mellom to steiner. Også menneskeskapte åpninger i skogen, som setervoller, Markaplasser og små glenner i skogen kan være flotte opplevelser av rom.

6. SÆRPREG

("Makeløst", enestående, sjeldent, stemningsskapende, drømmeaktig, avsides, bortgjemt) Har stedet eller området egenart? Finnes det elementer eller et totalinntrykk som gjør at du med en gang kan se på et bilde, og uten snev av tvil si at

VILT

Foto: Helen Svensson

ROMOPPLEVELSE

Foto: Helen Svensson

det er nettopp det området? Det kan være bergknauser, storslagen utsikt, særegne trær, varder eller andre ting som bare finnes der.

7. VANN OG VÅTMARKSOMRÅDER

(Bekker, elver, vannsig, sjøer, vann, tjern, putter, fosser og stryk)

Lyden fra surklende myrer og klukkende bekker. Vannfallet strømmer, fosser og bruser. Lenger ned risler bekken roligere gjennom skogen og vannet samles i tjern. Tjernet er et mål, både for vannet og for oss. Vi kommer dit gjennom skogen og vet plutselig at vi er fremme. Vannet har lyder og skaper bilder. Det skaper rom og liv.

SÆRPREG

Foto: Helen Svensson

TROLSK

Foto: Helen Svensson

8. MINNER OM TIDLIGERE TIDERS VIRKSOMHET

(Kulturspor, kulturminner, "historisk dybde", markaplasser, hustufter, fløtningsanlegg, setre, hesteveier, dyregraver, kølamiler ...)

Spor etter tidligere tiders virksomhet er viktige innslag i vår opplevelse og i vår identifisering av eventyrskogen. Miljøelementer som er bærere av historie på det personlige plan ("mitt tre" etc.) så vel som på det kollektive plan (kulturminner etc.) gjør at vi føler fortiden tilstede i nåtiden, at vi er forbundet med det forgangne gjennom noe som forblir det samme gjennom alle forandringene.

VANN OG VÅTMARKSOMRÅDER

Foto: Gjermund Andersen

9. FANTASIEGGENDE, SPENNENDE OG TROLSK

("Makeløst", enestående, sjeldent, overraskende, uventet, merkelig, forbausende, stemningsskapende, drømmeaktig, "Kittelsensk", fredelig, avsides, bortgjemt, hemmelighetsfullt)

Uorden, dunkelhet, rotvelter, naturkraftens virkning og tidens tann gir oss bilder fra Marka før flatehogstenes tid. Vi blir gjester i eventyrillustrasjonenes inspirerte billedverden. Er det noe ved stedet som pirrer fantasien? Rare figurer, lukkede "rom", uoversiktlige kløfter osv. Særpregede trær og trolske silhuetter av skog – "kronlefuruer" og "skjortegraner".

MINNER OM TIDLIGERE TIDERS VIRKSOMHET

Foto: Helen Svensson

EVENTYRSKOGENE RUNDT SMÅVANNSBU

All eventyrskog er naturlig variert, eldre skog som skiller seg ut fra omkringliggende yngre skog. I Osloomarka utgjør dette mellom 5 og 8 prosent. Det er disse områdene vi (NOA) «jakter» på og registrerer.

FUGLEMYRA

Denne eventyrskogen er et stort åpent landskapsrom fra Åstjern i nord til Fuglemyra i sør. Det er mulig å komme seg hit på rød- og blåmerkede løyper. Terrenget er flatt med flere steinblokker og moselagte sva i glisen blandingskog av furu og gran. Her finnes også innslag av løvtrær. Søkkene er bærrike, og på fururabbene er det lyngen som dominerer. Det finnes også flere innslag av død ved. Flere store og små landskapsrom gir variasjon, og det er spennende å finne ut hva som lurer bak neste skogholdt.

Eventyrskogen mellom Fuglemyra og Småvannsbu ligger på nordøstsiden av kraftledningen. Skogen er variert fra storvokste graner i småkollete terreng med blåbærskog til fururabber med lyng. Noen moselagte stubber og steiner gir en trolsk stemning mellom høye grantrær. Små kiler med ungskog langs bekkefar. Området avgrenses av en hogst i nord.

SMÅVANNSBU VED SMÅTJERNA

Åskammen på vestsiden av Småtjerna er meget variert med bratte stup og slukter ned mot vannet. Stedvis fin utsikt mellom trærne. Her vokser det en blanding av gammel gran og furu. Noen av trærne har merkelige former som gir rom for fantasien når tåken ligger lavt. Den nyåpnede DNT - hytta, Småvannsbu ligger flott til ved det nordligste vannet. Nord for Småvannsbu er det grana som dominerer i et ganske variert landskap fra flatt terreng til områder med skrenter og bratte stup. Hvis du er heldig finner du rester av flere kølabonner i området.

I en dal på østsiden av det sørligste vannet ruver storskogen med villmarkspreget natur. Det er små glenner i skogen der store kjemper har falt. Nye trær vokser opp i et fuktig område med våte, myke mosematter i en mangfoldig og frodig fauna. En vill og stedvis stupbratt skrent opp mot Persbuhytta og Verkenmsåsaen

(Breimåsaen) er spennende å klatre i. Det er stedvis veldig bratt, et tolsk landskap med store steiner, blokker og rotvelt. Myrer, glenner og blankskurte sva danner flere lukkede rom. Ved Persbuhytta har landskapet forandret seg fra dyp granskog nede i dalen og oppover langs lia til karrig furuskog med blankskurte sva i høyden.

BLÅFJELL OG SVARTVANNSDALEN

Blåfjell er et spennende og særegent sted hvor furu og lyng klammer seg fast i sprekker og søkk mellom store områder med blankskurte sva-berg. Når tåken ligger lavt er dette et stemningsfullt og trolsk sted.

I områdene sydvest for Svartvannsdalen er terrenget relativt flatt, og preget av svaberg med små myrer og åpen furuskog på skrinne grunn. En større myr, Stolvomma, ligger midt i området. I utkanten av området er det flere steder gode utsiktsmuligheter mot syd.

Foto: Gjermund Andersen

FUGLEMYR

Svartvannsdalen er et spennende turmål, som man bør forsøke å gå tvers i gjennom. Fra sydøst går det en sti/kjerrevei opp til rester av en gammel demning. Videre innover i dalen er det ingen klar sti, så man må finne veien delvis i myr og stedvis i kanten av ura. Først er dalen trang, men så vider den seg ut etter hvert. Skogen er ikke så tett, man føler hele tiden veggene på begge sider av dalen.

Svartvann ligger et stykke innover i dalen omgitt av glissen gran og løvskog på ganske sumpig skogbunn. Under skrentene på begge sider er det stedvis ur, og det kan være vanskelig å ta seg fram. Videre mot nordvest lukker dalen seg enda tettere, og det er fortsatt vanskelig å ta seg fram fordi det er grovere ur her. Til slutt åpner kløfta seg mot et stort hugstfelt. Her kan man enten fortsette fram mot en kraftgate og svinge seg mot nord eller gå øst for å komme seg opp på Svartvannsåsen. Det er også mulighet for å krabbe opp av kløfta mot syd og fortsette inn i en fin, åpen furuskog.

Det er stor kontrast mellom den innelukkede Svartvannsdalen, og den åpne furuskogen og oversiktlige myr og svabergområdene i den sydlige delen av eventyrskogen. Velger man å gå opp på Svartvannsåsen vil man oppleve litt "høyfjellsfølelse" med bergskreanter, stup og fururabber. Området er ikke så stort, men fordi det både er myrer, stup og små og store kløfter kan man gå på kryss og tvers og stadig få nye inntrykk.

Har man med barn kan man lage en liten "dagstur" ved å finne en egen vei gjennom Svartvannsdalen for så å klyve opp på Svartvannsåsen hvor man kan se Oslofjorden, Røykenbygda og de høye åsene mot Drammensfjorden. Ruta kan så fortsette via Blåfjellshytta og ned på god sti tilbake mot Røyken.

SMÅTJERNA

Foto: Gjermund Andersen

BJÅFJELL

Foto: Gjermund Andersen

SKRENT VED SVARTVANNET

Foto: Helen Svensson

“POSTER” RUNDT SMÅVANNSBU

Nedenfor får du beskrivelsen av 6 «poster» eller bestemte steder der vi (NOA) mener eventyrskogen fremstår ekstra tydelig. Lukk opp sinn og sanser og la stedene tale til deg. Oppsøk dem gjerne i ulikt vær, tider på døgnet og forskjellige årstider. Selv om stedene er de samme, kan du få veldig forskjellige opplevelser fra gang til gang. God tur!

POST 1

Åpent landskapsrom ved Fuglemyra

På vei ut av skogen åpner landskapet seg ved myra og gir oversikt og romfølelse. Skogen rundt myra er gammel og variert. Et uberørt og naturlig område der det finnes flere rastemuligheter.

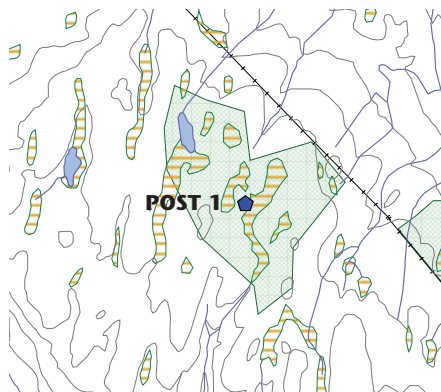

Foto: Gjermund Andersen

POST 2

Spennende bekkefar i Blåbærskogen

I gjennom blåbærskogen renner det en liten bekk. Terrenget rundt er småkollerte med flere stup og mosevokste steiner. Spennende og variert område.

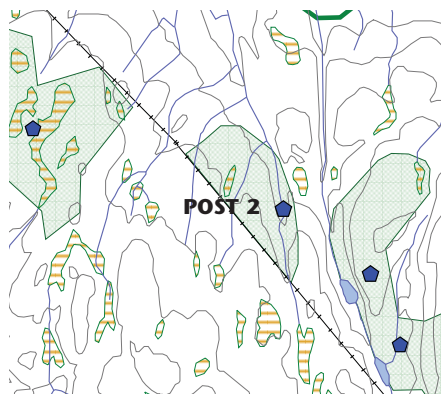

Foto: Helen Svensson

POST 3

Utsiktspunkt ved rasteplass

Vid utsikt mot Småtjerna og videre inn i Kjekstadmarka. Det store landskapsrommet gir oversikt og oversyn. Et naturlig sted å ta en pause før turen fortsetter. Spennende bratte stup ned i skogen.

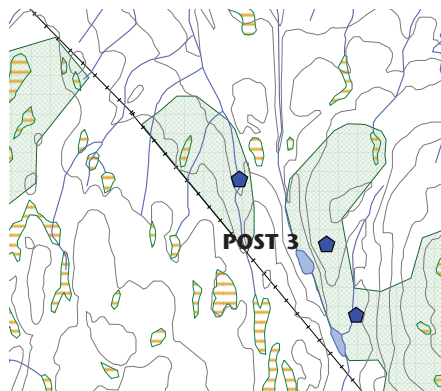

Foto: Gjermund Andersen

POST 4

Dyp granskog ikke langt fra Småvannsbu

Uberørt og naturlig tilvokst granskog med mye mosematter til gulv. De store granene gir ly mot vær og vind. Avstanden mellom trærne er stor, slik at vi ser langt. Terrenget er bratt mot øst. Her er det spennende å gå på oppdagelsesferd.

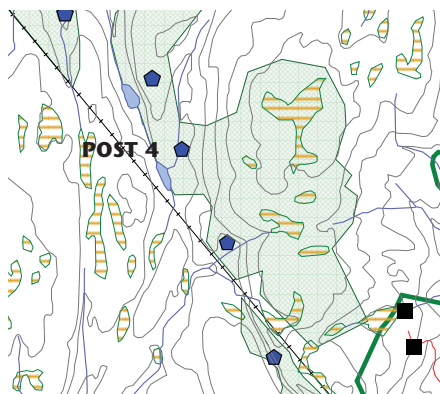

Foto: Gjermund Andersen

POST 5

Krubba

Bortgjemt sted ikke langt fra merket sti. Stupbratte hyller danner et stedegent mønster. Variert område med mangfold i faunaen. Se deg omkring. Kjenner du deg igjen på bildet?

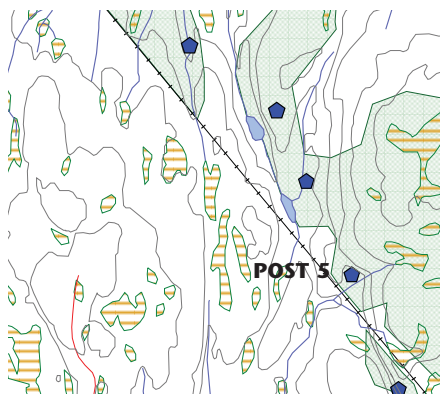

Foto: Gjermund Andersen

POST 6

Vilt og vakkert område i nærheten av Svartvannet

Vilt terreng med bratte hufs og skrenter. Utsikt mellom trærne ned til bunnen av dalen. Det er stor variasjon og mangfold på trærne som vokser her. Alt fra små tettvokste graner til kronglefuruer og storvokste skjørtegraner. Dette er et spennende sted å gå på oppdagelsesferd i.

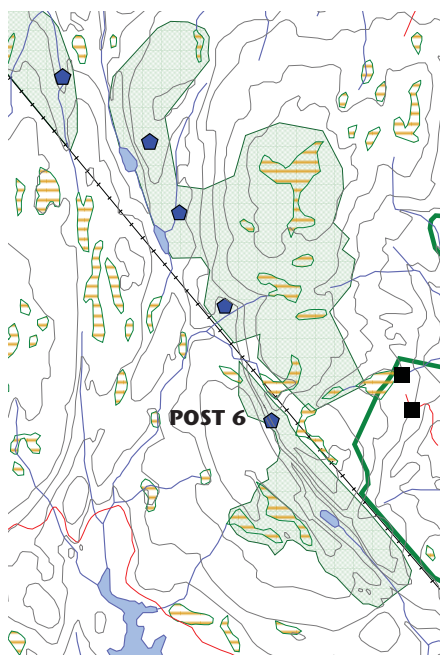
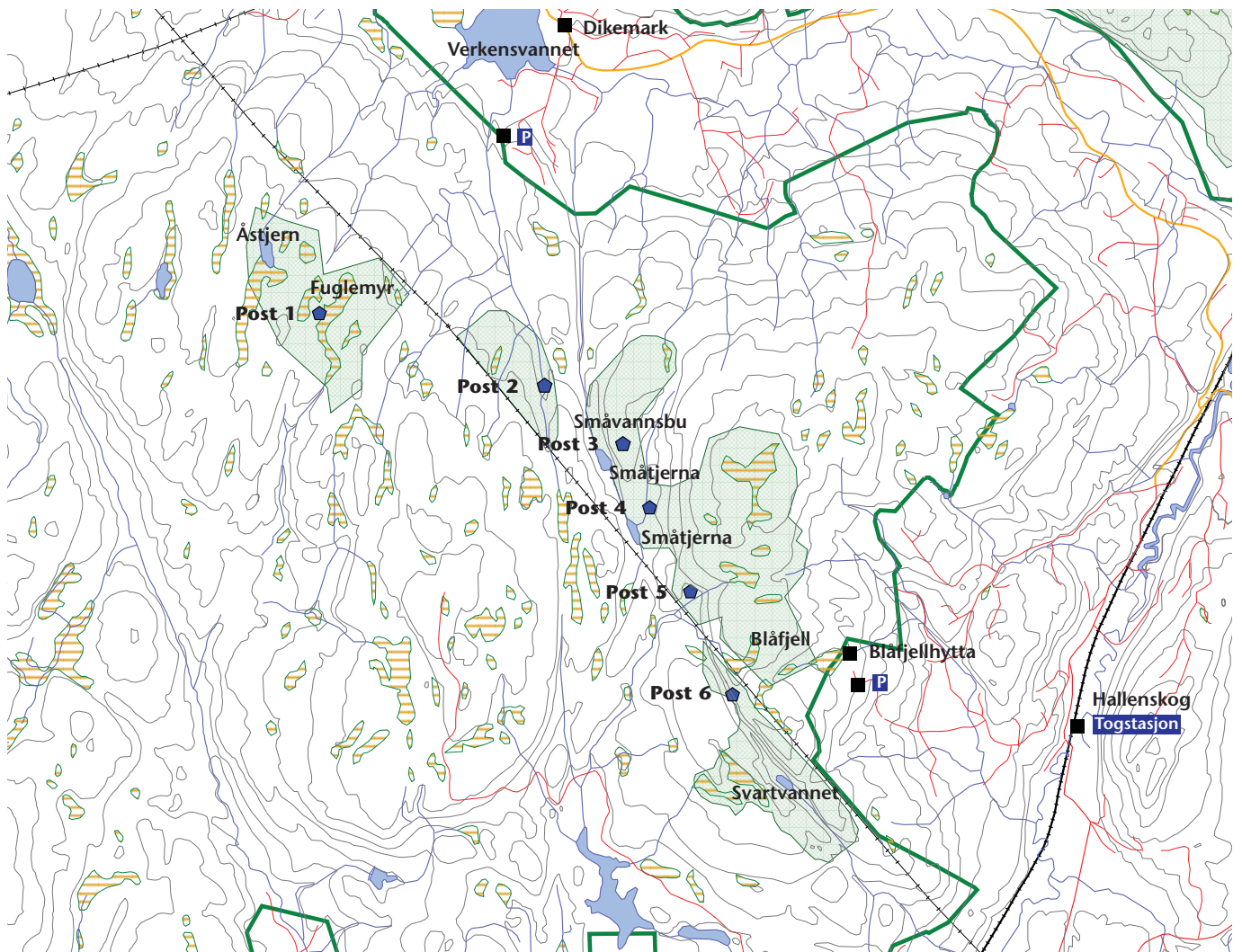

Foto: Helen Svensson

SMÅVANNSSBU

- Poster
- Vann
- Bekker
- Myr
- T-bane/Jernbane
- Kraftlinjer
- Fylkesvei
- Kommunal vei
- Privat vei/skogsvei
- Steder
- Markagrensa 2008
- NOAs eventyrskoger

ADKOMST TIL SMÅVANNSSBU

Det er mulig å parkere ved Dikemark og følge blå og rødmerkede stier. Toget stopper ved Hallenskog, og det er parkeringsmuligheter ved Blåfjellhytta.

Vi oppfordrer deg til å se nærmere på skogene du passerer på turene dine. Hva liker du? Ser du mye av det vi presenterer for deg i denne brosjyren, eller er det ensformig ungskog eller kratt som møter deg? Det kan være lurt å ta med seg et kompass for å finne riktig retning. Dugelig niste gjør at du ikke behøver å dra hjem så snart hvis du blir bergtatt! Husk at skogen er sårbar og ta med deg alt søppel hjem igjen. Vi anbefaler godt skotøy da det kan være fuktige partier på turen.

God tur!

Foto: Helen Swenson

FORVALTNINGEN AV OSLOMARKA

En rekke lover styrer forvaltningen av Osloområdet som friluftsområde. Dette er blant de viktigste:

- Markaloven (ML) vedtatt i 2009
- Plan- og Bygningsloven (PBL) vedtatt i 2008
- Skogbruksloven (SL) vedtatt i 2005
- Naturmangfoldloven (NMFL) vedtatt i 2009
- Miljøinformasjonsloven (MIL) vedtatt i 2003
- Lov om kulturminner (KUL) vedtatt i 1978

Markaloven fastsetter Markas grenser og sikrer området mot utbygging. Loven har hjemmel for å verne områder med spesielt store opplevelsesverdier – eventyrskogene. Friluftsliv, naturopplevelse og idrett er lovens hovedformål. Loven skal sikre mot uønskede tiltak i Marka.

En rekke tiltak er ønsket innenfor Markaloven, som for eksempel serveringssteder, bevaring av plasser og setre. For slike tiltak, som er i tråd med ML, må selve den konkrete planleggingen foregå etter Plan- og bygningsloven. Kommunene lager arealplaner, og de som skal utføre tiltak må søke godkjenning etter PBL, etter at forholdene er vurdert etter ML.

En type tiltak omfattes ikke direkte av Markaloven. Skogbruket, som er den enkeltaktiviteten som påvirker opplevelseskvaliteten mest, er holdt utenfor, og reguleres etter skogbrukets egen næringslovgivning. Det finnes en egen forskrift for skogbruk i Marka. Til tross for at skogbruket har vært underlagt egne regler i mer enn 30 år, er det drevet et mye hardere skogbruk i Osloområdet enn i resten av landet.

For å verne områder mot skogbruk har man fire muligheter, avhengig av hvilke verdier som skal beskyttes og hvor sterkt de skal vernes. I PBL har man mulighet for å verne områder etter kommunale vedtak. Ulempen med denne hjemmelen er at den sjelden benyttes (grunnet motstand fra toneangivende krefter i kommunene) og at vernet er svakt – det kan oppheves av neste kommunestyre. KUL, NML og ML gir et sterkere og mer varig vern for hhv. kulturminner og – landskap, naturverdier og for friluftsliv og naturopplevelse.

Foto: Hellen Svensson

Naturmangfoldloven har hjemmel for å se prinsipielt på forvaltningsavgjørelser: Prinsippet om at alle avgjørelser skal baseres på kunnskap om tiltakets konsekvenser. Loven vurderer summen av inngrep – ikke bare det konkrete, foreliggende tiltaket. Dersom det er tvil, skal tvilen komme naturen til gode. Dette er et viktig prinsipp i naturforvaltningen som naturvernet har etterspurt lenge. Nå gjenstår det å ta mulighetene i bruk!

Alle Markaverne bærer på Miljøinformasjonsloven, som gir oss alle en rett til innsyn i forhold og planer som berører natur og miljø, både hos offentlige instanser og hos bedrifter. I tillegg gir loven oss rett til medvirkning i forvaltningen som kan være viktig for å bremse uheldige inngrep i verneverdig skog.

NOAs MARKAARBEID

I tillegg til å registrere og sikre Markas siste eventyrskog, jobber Markagrappa i NOA særlig med Markas opplevelsesverdier, skogbruket og bevaring av natur- og kulturverdier. NOA har framfor noen stått på barricadene for å få vernet områder i Marka etter naturvernloven, og for å få en lovhjemmel for områdevern av hensyn til friluftslivet.

NOAs AKTIVITETSGRUPPER

**MARKAGRUPPA
SAMFERDSEL
SKOGVOKTERNE
TREGRUPPA
FRØNSVOLLEN
(NOAs MARKASENTER)**

Lokallag i Oslo-området er Oslo Nord, Oslo Vest og Østkanten Naturvernforbund.

HVA GJØR NIA?

Naturvernforbundet i Asker er den lokale foreningen av Norges Naturvernforbund, og har ca 330 medlemmer. Naturvernforbundet arbeider for naturvern, ressursbruk og bærekraftig utvikling på landsplan, innen Oslo og Akershus og i Asker kommune.

For mer informasjon se:
www.noa.no
www.oslomarka.no

**NATURVERNFORBUNDET
I OSLO OG AKERSHUS (NOA)**